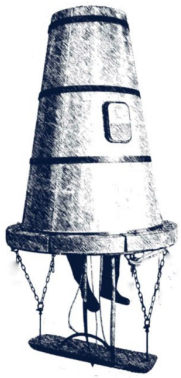

Historisk fra bunnen

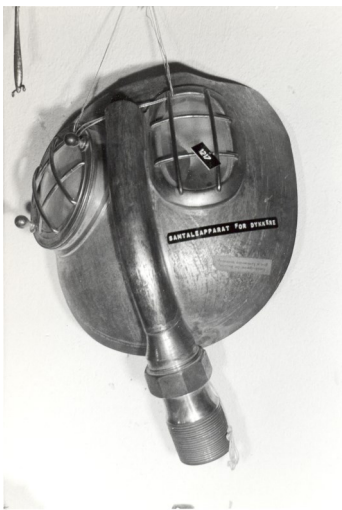

Medlemsbrev for Norsk Dykkehistorisk Forening

Årgang 6 nr. 1

Mars 2016

Norges første oppfinner av dykkerutstyr?

For ti år siden fikk foreningen en henvendelse fra formannen i den britiske foreningen, John Bevan om en Mr. C.C. Steenstrup. På spørsmål om hvorfor, fikk vi følgende: «The only information I have on Steenstrup

is an item in THE ENGINEER dated 19 December 1862 which gives details of exhibitors at the International Exhibition, I think in London, in 1862. Under Section VII, Diving Apparatus, it says: With regard to the seventh division, several specimens of diving dresses and submarine apparatus have been exhibited by Messrs Siebe, Heinke, and Barnett of London, M Cabirol of Paris, and Mr C C Steenstrup, of Christiania.”

Jeg trodde etter andre søk bl.a. i arkivet til Oslo havnevesen at det kunne være snakk om et mudderapparat, men i en jubileumsbok om Horten Verft som tidli-

gere hadde hatt flere navn bl. a. Carljohansværns Værft fant jeg en omtale av Christian Collett Steenstrup, født i 1815 og død i 1876. Det som var interessant var at han i tillegg til å være verksmester også drev som oppfinner og at modeller av enkelte av disse fantes på Marinemuseet i Horten. Derfra fikk jeg bildet ved siden av. Det omtales som et samtaleapparat for dykkere, men for meg ser det ut som en maske hvor det ene glasset kan skrues løs og en gjenget kobling for luftforsyning fra overflaten. Er det snakk om Norges første oppfinnelse av dykkerutstyr?

Dykehistoriske møter omtalt denne gang:

- FINLAND. NORDISK INTERNASJONALT TREFF I TURKU I MAI
- TYSKLAND. NEUSTADT AM WEINSTRASSE I JUNI
- POLEN. KLINGERTDYKK I JUNI
- STORBRITANNIA ÅRLIGE DYKKEKONFERANSE I POOLE I OKTOBER

Fra redaktøren

Dette medlemsbrevet konsentrerer seg i stor grad om dykkehistoriske tilstelninger i Europa i mai og juni i år. Jeg vil og nevne at The Historical Diving Conference nok en gang blir i Poole i England 5. oktober.

Jeg har og tatt med en histo-

rie om en hollandsk bergingskontrakt fra 1669 om en mulig berging i Norge. Kanskje er det snakk om å selge pelsen før bjørnen er skutt? Men No cure – No Pay var gjeldene den gangen og.

Har vi og funnet den første

norske dykkerutstysoppfinnelsen fra rundt 1860? Dette omtales og.

Referat fra generalforsamlingen kommer i eget skriv

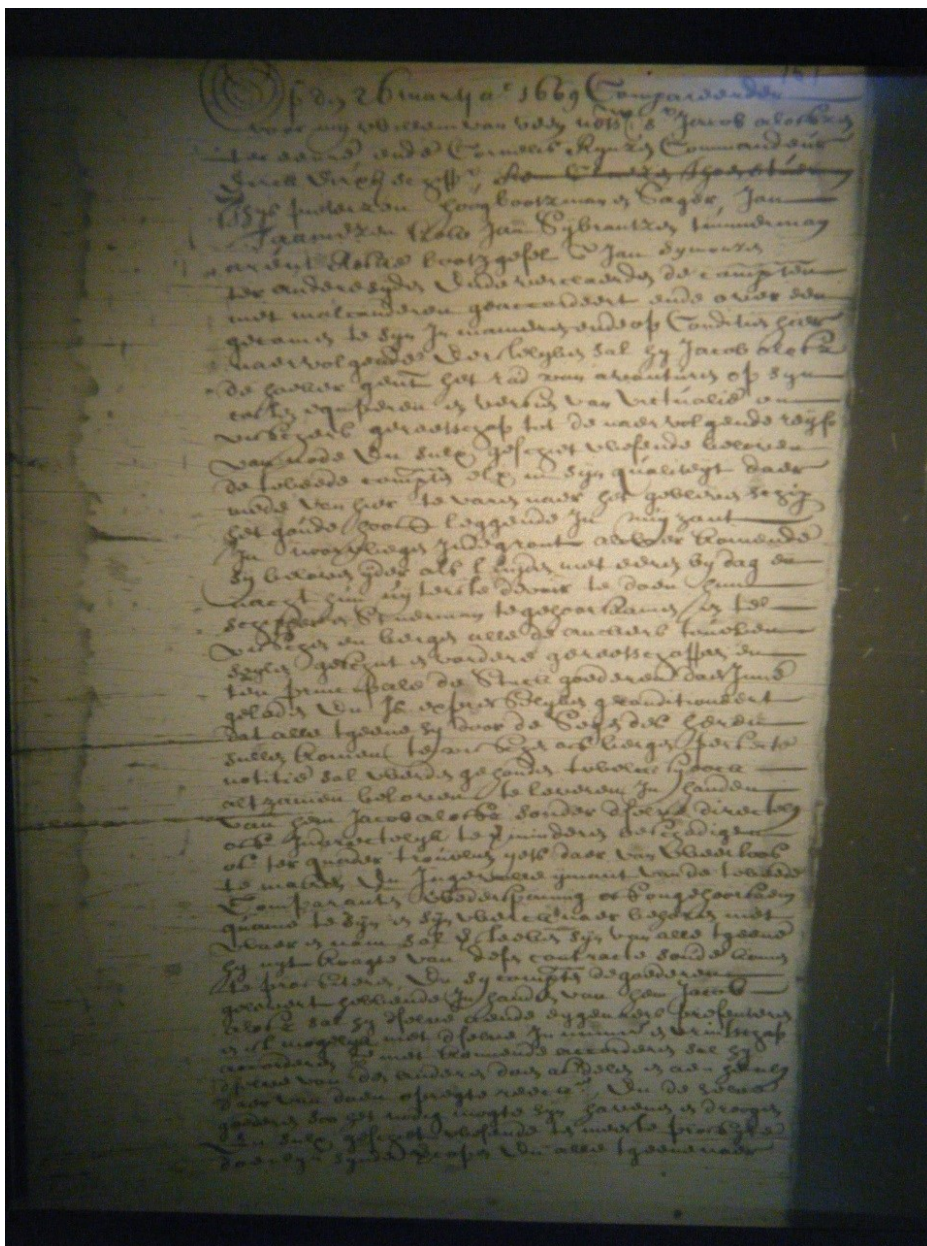
Bjørn W. Kahrs

I dette nummeret:

NORGES FØRSTE OPPFINNER AV DYKKERUTSTYR	1
FRA REDAKTØREN	1
BLE DET DYKKET?	2
NORDISK MØTE I FINLAND I MAI	3
HISTORICAL DIVERS MEETING I TYSKLAND I JUNI	4
HISTORISK DYKKE TREFF I POLEN I JUNI	5
REDAKTØREN FIKK EN UTMERKELSE	5

Ble det dykket?

Den 26. mars 1669 møtte det opp en gruppe menn på et kontoret til en notarius publicus i Amsterdam for å sette opp en bergingskontrakt. En notarius publicus kunne sette opp slike avtaler og få dem tinglyst. Han het Willem van Veen og han noterte på vegne av Jacob Alofzen på den ene side og kommandant Cornelis Rijnzen og hans mannskap på den andre. Jacob Alofzen skal utruste skipet «Het Rad van Avonturen» (Hjulets formue) med mat og fiskeutstyr. Det er vel snakk om fiskeutstyr for dykking. De skal dra til Nuijzant (på kartotekkortet for dokumentet rettet til Lindesnes) til vraket av «Het Goude Hooft» (Det gyldne hodet). Her skal de gjøre sitt ytterste, dag og natt, for å berge ankre, seil, kanoner og andre redskaper samt all last. Det skal føres en nøyaktig protokoll over alt de fisker opp og berger. Så følger en del punkter om hvordan de bergete gjenstander skal behandles. Men hva lasten var nevnes ikke.

Hvordan skulle så gevinsten deles?

En tiendepart til den dansk-norske kongen, kun omtalt som kongen av Danmark. Så en del andre detaljer om omkostningene ved berging og transport før neste punkt omhandler videre fordeling. Nå er det snakk om sekstende-deler.

Til skipet «Het Rad van Avontuur» seks deler. Så kommer det som er interessant. Kapteinen Dirck Dirksz en kvart part, navigatør og dykker Rem Claezen Thoen to deler, dykker Hendrick Hurters en og en halv part, til båtsmann, dykker og tømmermann Thijs Pietersz, en og en kvart part. Så følger delene til resten av mannskapet. Så følger underskrifter og navn på vitner.

Men ble jobben gjort? Eller

var det snakk om å selge skinnen før bjørnen var skutt?

Takk til David Dekker for oversettelse til engelsk.

Nordisk/internasjonalt dykkehistorisk treff i Turku/Åbo i Finland i mai i år.

20. til 22. mai

I år er det finnenes tur til å gjennomføre det som opprinnelig var et nordisk dykkehistorisk arrangement og som gikk på rundgang. Så begynte det å komme andre besøkende og det ble internasjonalt. Da vi hadde det i Norge i 2013 var det deltagere fra England, Belgia og Nederland utenom deltagere fra de nordiske landene. Det betyr at det er vår tur neste år.

Finnene starter fredag 20. mai med et besøk på Universitetssykehuset i Turku. Her blir det en omvisning/orientering om trykkammeret her. Etterpå blir det besøk og omvisning hos draktprodusenten for dykking og redningsvirksomhet Ursuk OY. På ettermiddagen får deltagerne se på rengjøring av skipsskroget på fullriggeren Suomen Joutsen, ex Laennec ex Oldenburg med det siste av finsk teknologi på dette området. Disse delene av programmet er

ikke obligatoriske. Du kan komme inn senere eller gjøre andre ting i Turku hvis du vil. De viktige dagene er lørdag og søndag. Da blir det dykkehistorie og dykking med «gammelt utstyr» inkludert finnenes replika av en dykkelokke fra rundt 1735.

Hvis du har tenkt å fly til Helsinki går der buss til Turku nesten hver time. Bussturen tar to timer. En annen mulighet er å fly til Stockholm på torsdag og ta ferge fra Värta havn rundt kl. 19.30 og ta fergen til Silja Line. En flott tur på ca 4 timer ut innseilingen til Stockholm, en god middag eller koldtbord om bord før Østersjøen krysses via Åland til Turku. De siste gangene finnene har hatt et dykkehistorisk arrangement har de fått billige billetter med fergen. Returferge søndag kveld kl. 20.00.

Overnatting i Turku kan bli om bord i museumshotellet MS «Bore» (bilde over) som ligger permanent ved Forum Marinum (litt til venstre utenfor bildet ved siden her) som er området hvor det dykkes på lørdagen. Søndag blir det dykking i nærheten av Turku hvor sikten i vannet er meget bedre.

Påmelding til:
jouko.moisala@dnainternet.net

Forum Marinum med fullriggeren «Suomen Joutsen» permanent fortøyd.

Det årlige internasjonale "Historical Divers' Meeting» i Tyskland.

Stedet er ca. en time fra Frankfurt og heter **Neustadt an der Weinstrasse**. I år blir møtet **11. og 12. Juni**. Dette for at det ikke skulle kollidere med møtet i Polen og Finland. De to siste årene har det vært rundt 50 deltagere fra 8 – 10 land.

De følger et opplegg hvor deltagerne møtes på ettermiddagen **lørdag 11. juni** i Hotel Palatina www.hotelpalatina.com/en. Her blir det foredrag med dykkehistoriske tema. Det hele foregår i en gammel hvelvet vinkjeller. I det samme lokalet blir det middag etterpå hvor hver

enkelt gjør opp for seg.

Søndag 12. juni.

Tidligere år dro de til Lake Marx ca. 60 km fra Neustadt an der Weinstrasse. Møtet er i stor grad for kjøp og salg av gammelt dykkerutstyr og bøken, men enkelte stiller ut fra sine dykkehistoriske samlinger. De dykket og med gammelt utstyr i innsjøen. Det hele konsentrert under et stort gammelt tre. Dette blåste ned i vinter så de har flyttet til en annen innsjø, nemlig Lake Lindenfeld. Noenlunde i samme avstand fra Neustadt. Ved innsjøen er det og en restaurant «Haus am See» www.gaststaette-Haus-am-See.de. Her kan deltagerne kjøpe lunsj. Følger de en annen tradisjon har tsjekkerne med et fat øl som de spanderer på deltagerne.

For dem som ikke reiser hjem etter dykkingen blir det anledning til å være med på middag om kvelden på et gammelt vinslott, eller en gammel vinrestaurant i en av de gamle vinbyene i distriktet.

Arrangørene har avtale med to hoteller. Først Palatina Hotel: www.hotel-palatina.com/en og med Panorama Hotel <http://www.pr-hotel.de/en/> Andre hoteller finnes og i byen. www.achat-hotels.com/hotels/Neustadt-Weinstrasse/ www.hotel-tenner.de/ www.booking.com/country/de/en

Påmelding til franz.rothbrust@historische-tauchergesellschaft.de Endelig program sendes de påmeldte.

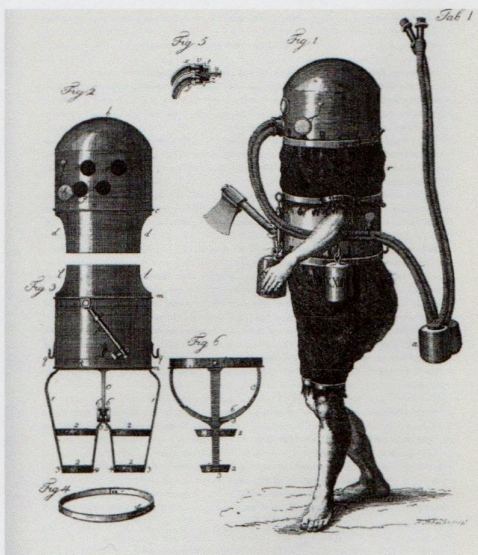
Tilslutt: Det er ingen deltageravgift. Alt gjøres opp på individuell basis.

Sekretæren i vår forening har vært med de to siste årene. Arrangementet er verd et besøk, men det er mye dykkehistorisk på gang i Europa i mai/juni i år og vanskelig å få med seg alt.

Historisk dykketreff i Wroclaw, Polen 25. juni 2016.

Der skjer nok noe både dagen før og dagen etter 25. juni, men hovedattraksjonen blir da. Allerede nå har over førti deltagere fra 7 nasjoner utenom polakker meldt fra at de kommer. Arrangementet er et samarbeid mellom redningsdykkerne i Wroclaw brannvesen og dykkemuseet i Warszawa.

Det som skal skje den 25. juni er at for første gang på over 200 år skal det dykkes med en kopi av en «dykkemaskin» beregnet for redningsdykking i elver. Programmet består av dykking med en kopi av

K. H. Klingerts maskin. En vandring gjennom Wroclaw til steder relatert til Klingert og et møte mellom biografen til Klingert Michael Jung, Karina Kowalska leder for dykkemuseet i Warszawa og Justyna Wasiak, den siste har gjennomført en del arkivsøk, med stort hell, om K. H. Klingert.

Det vil og bli en utstilling av rednings- og dykkerutstyr fra de siste 200 årene.

Wroclaw er europeisk kulturby i 2016 og venter mye besøk og stort belegg på hoteller. Det er forhåndsbestilt rom for to netter. Enten 24. og 25., eller 25. og 26. juni. Påmelding og beskjed om du/dere ønsker hotellreservasjon sendes til dykkemuseet i Warszawa:

office@muzeumnurkowania.pl

Klingerts dykkemaskin.

Sekretæren mottok en utmerkelse.

Foreningen har tidligere mottatt The Frank Oschman Award for sitt arbeid med å bygge vår dykkerklokke etter tegninger fra 1734 og etterfølgende dykking med klokken. Prisen deles ut av The

Historical Diving Society i Storbritannia. De har flere priser. Både danskene, finnene og svenskene har vunnet The Nautick Award for dykkehistoriske museumsarbeid eller dykkehistoriske arbeid. Prisene, og det er seks forskjellige utmerkelser, deles ut på den årlige dykkekonferansen vanligvis i England.

En utmerkelse er The Dr. Art Bachrach Award for bidrag til dykkehistorisk litteratur. I 2015 ble prisen gitt til vår forenings sekretær for hans bok om

dykkehistorien i Norge. Her mottar han prisen fra Dr. John Bevan formann i den britiske foreningen.